

VIENTYBĖ

The Oldest Lithuanian Newspaper in the World

83 M. 3 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1969 M. VASARIO (FEBRUARY) 7 D.

Telefonas:
Applegate 7-7257

KAINA 20 C.



A. STULGINSKAS, vienintelis likęs gyvas Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras, buvęs Steigiamojo Seimo pirmininkas ir respublikos prezidentas. Šiuo metu gyvena Kaune.

Kaip Lietuvos turistai praleido savo dienas Amerikoje

Sausio 28 d. iš Kennedy aerouosto New Yorke, Aeroflot milžinas vėl pakėlė sparnus ir išskrido Maskos link su 21 asmens grupe iš Lietuvos, kuri Amerikoje viešėjo apie 15 dienų.

Kai svečiai aplankę Philadelphia, Washingtoną, Bostoną, Chicago, Los Angeles ir San Francisco, vėl grįžo į New Yorką, kiekvieno veide buvo matyti nuovargis, o kai kurie ir sirguliavo. Ir kur gi nepavargsi - per tokį trumpą laiką, aplankę tiek didmiesčių - nuo Atlanto iki Pacifiko! Be to, kur tik lankėsi, turėjo nemažai laiko praleisti priėmimuose, viešuose ir privačiuose. Visur sutiko giminių ir draugų, ir nepažįstamų lietuvių, kurie norėjo susitikti su svečiais iš Lietuvos.

Įdomu, betgi, kad tiek išjudinę amerikiečius lietuvius, ypač naujakurius, svečiai kai kurioje mūsų spaudoje nebuvo paminėti, nors tų laikraščių redaktoriai patys veržėsi žymesniuosiu asmenis su-

tikti. Jie elgėsi tarytum tokios gausios Lietuvos lietuvių grupės apsilankymas JAV nebuvo svarbi žinia tų laikraščių skaitytojams.

PRIĖMIMAI CHICAGOJE

Didžiausioje lietuvių kolonijoje Chicagoje, turistai praleido tris dienas, nuo sausio 19 iki 22 ryto. Svečiai buvo apsistoję Hotel Midland, bet retas turėjo progos viešbutyje nakvoti. Didžiuma buvo globojami pažįstamų. Dėl kai kurių svečių tiesiog vyko varžybos. Visi norėjo juos sutikti, pasikalbėti, pavaišinti...

Pereitame numeryje Vientybės bendradarbis Vyt. Zalatorius jau rašė apie koncertą YMCA salėje ir vakarienę Seneca viešbutyje Chicagoje.

Be Vientybės atstovybės surengto koncerto ir vakarienės, pažangieji lietuviai dien-

Tęsiama 12 psl.

1918 M. VASARIO 16 D. AKTAS

LIETUVOS TARYBA SAVO POSĖDYJE VASARIO 16 D. 1918 M. VIENU BALSU NUTARĖ: KRĖIPTIS Į RUSIJOS, VOKIETIJOS IR KITŲ VALSTYBIŲ VYRIAUSYBES ŠKIO PAREIŠKIMŲ: LIETUVOS TARYBA, KAIP VIENTELĖ LIETUVIŲ TAUTOS ATSTOVYBĖ, REMDAMOS PRIPAZINTAJA TAUTŲ APSISPRENDIMO TEISE IR LIETUVIŲ VILNIAUS KONFERENCIJOS NUTARIMU BŪSĖJO M. 18-23 D. IR 17 M., SKELBIA ATSTATANTI NEPRIKLAUSOMĄ, DEMOKRATINIŠKĄ PAMATAIS SUITVARKYTĄ LIETUVOS VALSTYBĘ SU SOSTINE VILNIUJE IR TĄ VALSTYBĘ ATSKIRIANTI NUO VISŲ VALSTYBINIŲ BYSIŲ, KURIE YPAČ BUVE SU KITOMIS TAUTOMIS. DRAUGE LIETUVOS TARYBA PAREIŠKIA, KAD LIETUVOS VALSTYBĖS PAMATUS IR JOS SANTYKIUS SU KITOMIS VALSTYBĖMIS PRIVALO GALUTINAI NUSTATYTI KIEK GALIMA GREIČIAU SUSAUKTAS STEIGIAMASIS SEIMAS, DEMOKRATINIŲ BŪDŲ VISŲ JOS GYVENTOJŲ IŠRINKTAS.

A. Stulginskis
A. Poniūnas
U. Būčinskas
J. Būčinskis

A. J. Kūlys
J. Šernas
A. Štrembonis

S. Čiurlionis
J. Lauzys
U. Būčinskas
H. Marčiulionis

M. Štrembonis
K. Štrembonis
A. Štrembonis
S. Štrembonis
K. Štrembonis
A. Štrembonis
K. Štrembonis



1917 M. RUSŲŲ MĖN. IR - 23 D. LIETUVŲ KULTŪRŲ KONFERENCIJOS PRŪDŲ AKTAS



KAUNE, 1920 M. VASARIO 16 DIENĄ, IŠKILMINGAI MININT LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS DVIEJŲ METŲ SUKAKTĮ.

LIETUVIAI PASAULYJE



NASHUA, N. H. LIETUVIAI, ruošdamiesi minėti Lietuvos nepriklausomybės sukaktį, apsilanko pas mėrą Dennis J. Sullivan. Sėdi (iš kairės) Birutė Bernotienė ir Julija Grauslienė. Stovi (iš k. į d.) - Antanas F. Kneizys; kun. J. Bucevičius, mėras Sullivan, kun. A. Vainauskas ir Kazys Grauslys.

Detroit, Mich.

Lietuvos Laisvės Kovos metais, Detroito lietuvių jubiliejinis komitetas sukėlė \$5,177.73. Iš tos sumos - \$4,517.00 persiūsti Jungtiniam Finansų Fondui, Likuostojai suma (\$660.73) panaudota kitoms išlaidoms.

Michigano gubernatorius W. G. Milliken vasario 3 d. priėmė Detroito lietuvių delegaciją ir jai įteikė proklamaciją, skelbiančią vasario 16 d. Lietuvos nepriklausomybės dieną Michigano valstijoje. Delegacijoje dalyvavo: E. Paurazienė, kun. A. Babonas, V. Selenis, R. Sakalauskas, D. Gaizutytė ir A. Mikalaitė.

Dail. A. Valeška balandžio mėnesį dalyvauja šeštoje Amerikos religinio meno parodoje, kuri vyks Detroito, Mich. Cranbrook Academy of Art galerijoje.

ČIURLIONIO ANSAMBLIO KONCERTAS

Mercy College McAuley auditorijoje Detroit, Mich. sausio 26 koncertavo Čiurlionio Ansambelis iš Clevelando, vadovaujant dir. Alfonsui Mikulskui. Kai kurie išsireiškė kad tai buvęs vienas paskutiniųjų A. Mikulskio diriguojamų koncertų, nes jis su žmona O. Mikulskiene, kuri vadovauja kanklininkėms, iš Čiurlionio Ansamblio pasitraukė.

Koncerto solistai buvo Roma Mastienė, Algis Grigas, Irena Grigaliūnaitė, Vladas Pečkaitis ir Algis Gilys. Čiurlionio ansamblio koncertą pradėjo komp. M. K. Čiurlionio Anoj pusėj Nemuno ir baigė tradicine Namu... Dalyvavo apie 800 žmonių.

PAGERBS A. ŠKĖMA

Lietuvių kultūrininkų grupė Detroit, Mich. balandžio mėn. rengia Akademiją pagerbti rašytoją - dramaturgą

Antaną Škėmą, tragiškai žuvusį 1961 m. Rengimo komitete L. Heiningas, R. Korsakas, dr. S. Šimoliūnas. Meninį komitetą sudaro: D. Juknevičiūtė, J. Pusedėris, D. Jankienė, V. Ogilvis ir A. Plečkaitis. Numatyta pastatyti A. Škėmos veikalų ištraukas.

SKAITĖ PASKAITĄ

Rašytojas Algirdas Landsbergis sausio 17 d. Detroito Lietuvių Namuose skaitė paskaitą "Rytų Europos literatūra". Kalbėjo apie laisvojo pasaulio rašytojų sąlygas nevaržomai rašyti ir Lietuvos lietuvių kūrybinį darbą. Po paskaitos A. Landsbergis atsakinėjo į klausimus. Vienas iš dalyvių norėjo žinoti ar verta skaityti Lietuvos rašytojų raštų. Landsbergis atsakė: "Jų raštus skaityti mums yra nauda, vien dėl jų geros lietuvių kalbos."

Trumpai iš visur

Inž. Vladas Eikinas, apie 4 metus praleidęs Tailande ten eidamas svarbias pareigas, neseniai grįžęs į JAV S. Bostono Kultūros klube pasakojė savo kelionių įspūdžius. V. Eikinas yra aplankęs Cambodiją, Vietnamą, Indiją, per Sov. Rusiją pasiekė ir Lietuvą. Savo kelionių įspūdžius Eikinas iliustravo įdomiomis skaidrėmis.

Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė dalinosi įspūdžiais apie dainininką Kiprą Petrauską LB Bostono Kultūros klube. Ta proga V. Jonuškaitė parodė nuotraukų rinkinį iš Kipro Petrausko sceninio gyvenimo.

Long Beach, Cal. Lietuvių klubo metiniame susirinkime išrinkta nauja valdyba: B. Morkis -- pirm., M. Aftukienė -- vicepirm., S. Jasutis -- sekr., Vincas Archis -- išd., Ona Mekškaitienė -- fin. sekr. Revizijos komisijoj pulk. Br. Basiulis, J. Matijošaitis ir Jurgis Mikalaitis.

Los Angeles, Cal.

Los Angeles kolonija padaugėjo pajėgia šeima. Tai Alfai ir Birutė Juodikiui su dukra Rūta iš Clevelendo, Ohio. A. Juodikis iš profesijos yra statybos inžinierius, o p. Juodikiene -- bibliotekininkė. Abu gavo darbus savo profesijoje. Rūta lanko Immaculate Mergaičių gimnaziją. Visa Juodikių šeima yra veiklus skautai.

Jadvyga Kvečienė, susilaukusi savo sesutės iš Lietuvos. Ji čia pabūsis tris mėnesius.

Pranas Speecher vėl išrinktas sv. Kazimiero parapijos komiteto pirmininku. Jis šias pareigas eina 14 metų.

Sol. Antanas Pavasaris išleido savo įdainuotų operų ir dainų plokštelę. Gaunama pas platintojus.

Prof. Julius Kakarieka, iš Cilės, kelioms dienoms buvo atvykęs į Los Angeles ir buvo sustojęs pas savo mokslo draugą dr. Z. Brinkį. Sausio 28 dieną išvyko.



PAGERBS BRONI RAILA

Bronys Raila, neseniai laimėjęs Ohio Gydytojų Sgos premiją už žurnalizmą, bus pagerbtas Los Angeles, Cal. kovo 22 d. Rengimo komitetą sudaro ALT S-gos Los Angeles skyrius ir Korp. Neo Lithuania. Pagerbtuvės įvyks Los Angeles Tautiniuose namuose, 3356 Glendale Blvd. Kvietimai iš anksto gaunami telefonuojant rengimo komisijos nariams.

CARPENTER
CABINET
MAKER
CUSTOM BUILT
CABINETS

BOOKCASES
ANTIQUE REPAIRING
FORMICA WORK SPECIALISTS

AUGUST VILENIŠKIS
119-20 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y.

VIRGINIA 7-5760

WHITE HORSE
Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami polaidotuviniai pietos.

86-16 Jamaica Ave.
Woodhaven, N. Y.
Tel. Virginia 6-9519

PRANAS BRUČAS
Savininkas

SERV-WELL
ROOFING CO.
INC

DENGIA STOGUS IR METALU APGAUBIA
KAMPUS IR KRAŠTUS

STOGE ĮRENGIA LANGUS
ATLIEKA SKARDOS, DERVOS, SLEITO, TILE,
SHINGLE ROOFING. GAMINA ASBESTO
ASFALTO SIENAS

VI 6-9519 ir VI 8-3800

77-20 101st AVE., OZONE PARK
Frank Brukas kalba lietuviškai

HAVEN REALTY
INSURANCE TRAVEL AGENCY MUTUAL FUNDS

Perkant -- Parduodant Namus ar Išnuomojant Butus
Apraudos

federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymą,
pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir
įvairiausiai kitais reikalais. -- kreipkitės į

Joseph Andrusis - Tel. VI 7-4477
87-09 Jamaica Avenue
Woodhaven, N. Y. 11421

BILETAI PARDUODAMI VISOMIS SUSISIEKIMO
PRIEMONĖMIS I VISAS PASAULIO VIETAS.

Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v.v.

Lietuviškoje Chicagoje



Vaidas iš Cicero lituanistinės mokyklos pasirodymo, įvykusio šv. Antano parapijos salėje Ciceroje. Mokinių chorą diriguoja J. Kreivėnas.

E. Sulaičio foto



L. Noreikos ir E. Kaniavos koncerto Chicagoje rengimo vadovas muz. J. Kreivėnas (kairėje) žygiuoja Chicagos vidurmiestyje su žurnalistu M. Požarsku iš Vilniaus.

E. Sulaičio foto

TRUMPAI

● Juzė Daužvardienė, Lietuvos gen. konsulo Chicagoje žmona, buvo pagerbta Consular Corp Ladies Club susirinkime sausio 16 d. Meno Institute Chicagoje. Daužvardienei įteiktas adresas, pasirašytas penkių buvusių klubo pirmininkių ir dovana -- brangių perlų eilutė.

● BALF skyrius Cicero, Ill. vadovaujant pirm. O. Zailskienei, surinko \$2,160.85 aukų šalpos reikalams. Į jubiliejinį BALF seimą, įvyksiantį š. m. kovo 15-16 Chicagoje, delegatais išrinkti: O. Zailskiene, dr. P. Kisielius, dr. Motušienė, J. Arštikys, A. Pupelis ir K. Deveikis.

● Lietuvių Žurnalistų S-gos valdyba įsteigė savišalpos fondą paremti į vargą patekusius kai kuriuos spaudos žmones. Šiam fondui pirmąją auką (\$50) prisiuntė Detroito prekybininkė Elena Vizgirdienė. Sąjunga leido biuletinį pavadintą "Pranešėjas".

● J. Grybauskas, šv. Antano Taupymo ir skolinimo b-vės vedėjas, Ateities Sporto klubui Cicero, Ill. paaukojo \$177 įvairioms išlaidoms.



Vytautas Kazakevičius, turistinės grupės iš Lietuvos dalyvis, kalbasi su Vienybės red. Chicagoje E. Sulaičiu.

● Chicagos Lietuvių Prekybos Rūmų direktorių tarybos posėdyje 1969 metams buvo išrinkta nauja valdyba: pirm. Kaz. Oksas, vicepirm. P. Vilkelis, R. Gregg ir F. Raudonis; išd. A. J. Valonis, sekr. B. Gramont. Iki šiol pirmininkavusiam dr. Jerome buvo pareikšta padėka.

● Lietuvos kankinių koplyčiai šv. Petro bazilikoje Romoje jau surinkta \$46,717.00. Vyskupas Brizgys, kuris vadovauja statomos Koplyčios Komitetui, sako, kad dar trūksta apie \$24,000. Koplyčios dekoravimo darbai vykdomi ir tikimasi, kad dedikacija įvyks birželio pabaigoje.

● Dr. Kazio Drangelio biografiją suredaguota K. Girvilo, baigiama ruošti spaudai. Knygoje plačiai apimta Chicagos lietuvių veikla nuo 1910 iki 1966 metų.

ADVOKATAS

C. A. VOKET

(VOKIETAITIS)

41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.

Telefonas: NEwton 9-6620



VYT. BELECKAS
Savininkas

Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street
Brooklyn, 27, N. Y.
Tel. EVergreen 2-6440

SALĖ VESTUVĖMS IR KITOKIOMS
PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI
POLAIDOTUVINIAI PIETŪS.

Pirmos rūšies lietuviškas maistas
prieinama kaina.



HORN DENTAL
LABORATORIES
aptarnauja New Yorką
77-20 -- 101 Ave.
OZONE PARK, N.Y. 11417
VI 5-7730
Kalba lietuviškai

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world was established by Juozas J. Paukšys in 1886. It is published bi-weekly by Valerie Tyaliava and Jonas Valaitis at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. Telephone Applegate 7-7257. Editor: Jonas Valaitis; Managing Editor: Valerie Tyaliava; Senior Editor: Vytautas Širvydas; English Editor: Demie Jonaitis; Associate Editor: Edwardas Salaitis. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts are subject to editing.

mes

VYTAUTAS ŠIRVYDAS



Vasario 16-oji tampa vis brangesne švente vis mažėjančiam Amerikos lietuvių skaičiui, išeivijoj ir Lietuvoje.

Lietuvoj minėtojai tas apeigas atlieka kaip pirmieji krikščionys Romos imperijoje, slaptose, taip sakant, katakombose, arba kaip 18-to šimtmečio laisvės kovotojai Europoj — susitelkdami į slaptus masonų būrelius.

Išeivijoje mirtis ir minėjimų nekūrybingumas lankytojų skaičių mažina.

Ką istorija įrašė, išbraukti neįmanoma. Kiekviena tauta turi savo politinės laisvės paskelbimo dienas ir jas mini. Tokiu būdu ir Vasario 16-ji bus vis kaip nors minima, poeto Tysliavos žodžiais, iki "paskutinio prūso", reiškia, iki paskutinio savo istoriją žinančio lietuvio. Štai, minėjome Antano Smetonos, pirmojo ir paskutinio nepriklausomos Lietuvos prezidento mirties sukaktį, klausdami: neįau, iš tikrųjų, jis mūsų istorijoje taip ir liks "paskutiniu" prezidentu? Kol istorija neatsakys, po planetą išsibarstę sąmoningi lietuviai visur apie Vasario 16 galvodami tars:

Kur tavęs nėra,
Ir manęs nėra;
Kur tu pasirodai,
Ir aš save randu.

* * * *

Visos išeivijos vargsta galvosūkiu — rasti sveikų kūnų sveikai tautinei dvasiai išlaikyti. Kai kurios mūsų organizacijos tikslą geriau pasiekia negu kitos. Kieta galva kaip kada nusilenkia minkštai širdžiai, bet kieta širdis niekad nenusilenkia minkštai galvai. Savo senas organizacijas gerbdami, senieji Amerikos lietuviai nenusilenkė naujųjų siekimui įpiršti Bendruomenę visur ponauti. Tenka pasveikinti Kanados Tėviškės Žiburių redakcijos pilietinį ryžtą pakelti "JAV LB — ALT", reiškia "Jungtinių Amerikos Valstybių Bendruomenės ir Amerikos Lietuvių Tarybos" santykius. Kituose kraštuose problemos nėra, nes "senųjų" ir skaičiais ir organizacijų stiprumu nebuvo gausu, todėl jie nusilenkė naujųjų veiklumui. Bet Amerikoje, kur gyvena "pagrindinė lietuvių išeivijos dalis", kuri didžiuojasi ir ALTu ir BALFu, viena kietakaktė sutiko kitą: naujųjų Bendruomenė sutiko vysk. Brizgio pastebėtą senųjų, ir čia "dvi širdys nesuplakė it viena."

* * * *

Tokiu būdu, Bendruomenės-Tarybos problemų neturį kanadiečiai rašo tokią diagnozę Amerikos lietuvių visuomenei: "Ji kūnas dvigalvis, dvibalvis," tarytum rusų carų dvigalvis aras. Abi galvos ir abu balsai kietasprandiškai skelbia, kad jos viena galva ir vienu balsu kalba už visus Amerikos lietuvius, kas, aišku, yra gryna netiesa.

Senųjų Amerikos lietuvių yra milžiniška dauguma, naujųjų — mažuma. Santykis, rodos, 20 senųjų, 1. naujųjų, nes imigracinės statistikos sako, 1899-1931 metais į Ameriką įleista apsigyventi

Tęsiama 5 psl.

Girnakalis

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

ALTo oficiozas - Naujienos

Pastaruoju laiku išeivijų spauda ALTo atžvilgiu dar vis pasilikusi palanki, bet darosi vis šaltesnė ir abejingesnė. Tik vienos Naujienos lieka karštu ALTo organu, propagandine ALTo dūda. Deja, besireiškią ALTo propagandininkai yra labai primityvūs muzikai. Už tai bandoma sudaryti valdas, kad ALTas yra lyg kokis šventa paslaptina dėžė, į kurios vidų eiliniam piliečiui nederia nosies kašioti. Deja, nėra užtikrinimo, kad dėžė nėra tuščia...

Turbūt, Vienybės skaitytojai atsimena Girnakalio pasiūlymą iš nevykusių ALTo pirmininko pranašysčių apie Lietuvos išsilaivimą "jau ne už kalnų". Prie pranašysčių Bartkus jungė paliaubų pasiūlymą ryšių su tėvynės šalininkams. Kiek buvo galima suprasti, ryšių su tėvynės šalininkams Bartkus nedavė jokių paliaubinių pažadų, tik norėjo laimėti politikos "išsilaivimą jau ne už kalnų" jei ne rėmimą, tai bent nekludymą. Girnakalis ne tik nepažadėjo paliaubų, bet pasiūlė Bartkui su savo "ne už kalnų" politika pačiam besąlygiškai kapituliuoti.

Iš sausio 15 Naujienų atrodo, kapituliacijos pasiūlymas buvo suprashtas klaidingai ir tai dėl to, kad Naujienos su ALTu klaidingai supranta savo rolę Lietuvos laisvinimo kovoje. Prieš kelis metus teko girdėti iš vieno aukšto tarybinio žmogaus, kad ALTas už savo veiklą vertas tarybinės premijos. Tik esą nepatogu pasiūlyti. Esą, dideli ALTu nuopelnai, kad tūkstančių žmonių pinigines auksas ir net veikimą surenka ir nukreipia taip, kad dėl ALTu darbų sovietams ne tik neskauda, bet net ir neniežti.

Bartkaus paskaita valdingai parodė, kaip baisiai ALTo žmonės Lietuvos byloje pasimetę. Ir aš, Girnakalis, nesu vienintelis, kurs tai tvirtina. Pvz. Aidų žurnale, kuriame Girnakalis vargu turi gerą vardą, rašo J. Kojelis apie "laisvės kovų metais" padarytus žygius ir konstatuoja, kad "ypatingas išsilaivimas jautėsi Amerikos Lietuvių Tarybos veikloje". Taigi -- ypatingas išsilaivimas! Kai šiais metais vėl iš visuomenės prašo aukų, bet turėtų pirm aukų savo jėgas ypatingai papildyti.

ALTas yra prisidėjęs (ir tebeprisideda) prie lietuvių jėgų skaldymo. Lietuvių jėgos skaldomos, nukreiptos į žalingas tarpusavio kovas. Dalis visuomenės tariasi esanti gliauli patriotiška ir vardan tėvynės meilės "pasilaikyti" nutraukti su tėvynės ryšius, o visus kitaip galvojančius laiko tėvynės neįtikimais, bolševikinio imperializmo tarnais ir pn. Taipgi jau tenka užtikrintai teigti, kad ne atsitiktiniai asmenys, o dalis visuomenės (ir nuolat tebedidėjanti dalis) ieško ryšių su tautos kamieniu. Mano turimomis žiniomis, ALTas yra šios tarpusavio kovos kurstytojų eilėse.

KAIP PASIDARYTI JAV PILIEČIU?

Pasidaryti Amerikos piliečiu yra daugumos žmonių noras, kurie atvyko į šį kraštą ir JAV-ėse įsikurdino. Dauguma imigrantų, išgyvenę čia 5 metus, turi kvalifikaciją gauti Amerikos pilietybę ir gali naudotis jos teisėmis bei privilegijomis. Paaškinimui, ką daryti pilietybei gauti, Amerikos Taryba Tautų Tarnybai išspausdino informacinę knygėlę "Kaip Pasidaryti JAV-ly piliečiu".

120 puslapių knygėlė nusakoma pilietybei gauti reikalavimus, aprašo kiekvieną natūralizacijos proceso žingsnį ir tiksliai pasako pilietybės prašytojams, ką jie turi daryti, kad pasidarytų piliečiais. Knygėlėje taip pat yra JAV-ly Konstitucija, Nepriklausomybės Deklaracija ir specialii 130 klausimų ir atsakymų sekcija apie Amerikos istoriją ir valdžią, kaip pagelbinė studija natūralizacijos egzaminams.

"Kaip Pasidaryti Piliečiu" knygėlę galima gauti tik anglų kalboje. Ji duoda informaciją apie daugelį dalykų, dėl kurių pilietybę gali gauti imigrantai be reikalo baiminasi arba klaidingai žiūri į juos, kaip į trukdytojus pilietybei gauti. Senesni žmonės, pavyzdžiui, yra linkę trauktis nuo įlems atrodančio per sunkaus uždavinio. Daugelis senesnių žmonių nežino, kad jie pagal tam tikras aplinkybes (jei jie yra mažiausiai 63 metų amžiaus ir išgyveno JAV-ėse mažiausiai 33 metus) gali būti atleisti nuo anglų kalbos mokėjimo reikalavimo natūralizavimuisi. Taip pat nepiliečiai, nelegaliai priimti į JAV-es, deista prašyti natūralizacijos. Knygėlė aiškina, kad tokie asmenys gali pagal esanti įstatymą gauti legalaus priėmimo į JAV-es dokumentus ir prašyti natūralizacijos, jeigu jie atvyko į JAV-es prieš 1940 m.

birželio 28 d. Pagal naują imigracijos įstatymą, kuris pradėjo veikti 1965 m. gruodžio 1 d., ši data buvo prailginta ligi 1948 m. birželio 30 d.

Knygėlė "Kaip Pasidaryti JAV-ly Piliečiu" yra standartinė šiame klausime. Ją galima gauti už vieną dolerį parašant Amerikos Tarybai Tautų Tarnybai (American Council For Nationalities Service), 20 West 40th St., New York, N. Y. 10018.

Į Penšiją išeidamas, Europos skyriaus vedėjas Valstybės departamente, Leddy, spaudai pareiškė, kad Europos susiskaldymas tęsis iki Sovietijos viduje neįvyksią stambų atmainų, kurias turizmo ir prekybos plėtimas pagreitintų. Amerikai nėra kaip imtis naujų, drąsesnių žygių Europoje, jei tai ir būtų įmanoma, ar patartina.

Jei nebuvau pakankamai aiškiai išsireiškęs anąkart, tai šįkart patikslinu: reikia ALTo ir visokių kitokių asmenų bei junginių kapituliacijos. Kapituliuokite: užbaikite tėvynės priešių ir išdavių ieškojė ten, kur jų nėra, o ieškokite ryšio su gyvenančia, kuriančia ir ateitį turinčia lietuvių tautos dauguma.

Toliau -- Naujienos įtaria Girnakalį gyvenant Amerikoje gerai įsikūrus, turint gerai apmokamą darbą, turint savo nuosavą namą ir dar kitaip panašiai nusikalstant.

Nesvarbu, ar čia apie Girnakalį keliama įtarinėjimai teisingi ar ne, nes tai neturi ryšio su ALTu. Tiesa, Amerikai esu dėkingas už gyvenimą, kurį radau joje ne tik aš, bet ir šimtai tūkstančių kitų lietuvių. Susumuojau visa, ko čia lietuvių patyrėme gero ir blogo ir tarau, kad šis kraštas vertas mūsų meilės, pagarbos ir ištikimybės, nes tikra ir tai, kad mūsų jausmai Amerikos atžvilgiu nesušukerė su Lietuvos tėvynės meile. Taip, bet ką tai turi bendro su ALTu?

Dar nepriklausomos Lietuvos laikais vienas lietuvis studentas tyrinėjo B. Shaw kūrybą. Parašė tam didžiajam dramaturgui laišką. Tarp kitko paklausė, kuriuos savo kūrinius B. Shaw rekomenduotų būtinai perskaityti. Atsakymas buvo toks: geriausiai būtų perskaityti visus! Tai prisiminiau, nes noriu Naujienų rašytojams rekomenduoti perskaityti ne tik ALTą liečiančius, bet ir kitus Girnakalio rašinius Vienybėje. Bent sužinotų, kad Girnakalis yra aiškus sovietinio imperializmo priešininkas. Kai dabar rašo mane esant sovietinio imperializmo tarnu, tai daro dviejų nešvankių pagrindu: nežino ar meluoja.

B. Railos premijos proga

Ohio lietuviai gydytojai kasmet suorganizuoja po tūkstanti dolerių ir premijuoja kurį nors vertingai pasireiškusi asmenį ar kultūrinio gyvenimo reiškinį. Po tūkstantinę teko lietuviškajam švietimui, Ciurlionio ansambliui, Mūsų Lietuvos autoriui ir t. t. Tūkstantine buvo pagerbta ir išeivijos istorijoje nepamirštamų žymių palikęs Alfonsas Mikulskis. Ohio gydytojai neturi laiko nei galimybių patys lietuvišką veikimą pasinėrti, už tai doleriais varo tokią vagą, kad patys verti premijos. Jei ne premijos, tai bent gero žodžio ir lietuviško dėkingumo.

Siemet tie gydytojai nutarė tūkstantinę pagerbti žurnalistus. Pasirinko Bronį Railą. Petruil Stravinskui suskaudo širdį, kad premija negerai paskirta. Esą gydytojų yra daugiau kaip penkiasdešimt, o balsavo tik apie dvidešimt. Daugumos nėra. Blogiausia, kad ir tų dvidešimt balsai taip pasiskirstė,

Tęsiama 5 psl.

STEBĖTOJO PASTABOS

Dabar Angliją valdančios darbiečių partijos žymus narys, buvęs finansų ministru 1950-1951 metais, Gaitskell pareiškė:

- Nežiūrint kaip tai yra kai kuriais sumetimais apgailėtina, ypač prisimenant žmonių už Geležinės uždangos būklę, mums nesimato nieko geresnio kaip priimti sugyvenimą su komunistinėmis valstybėmis. Tai būtino reikalo politika. Turime vesti derybas nes negalime stovėti pakelėje ir atsisakyti kalbėtis.

Žmonių už Geležinės uždangos nuotaiką, bene, pareiškė marksistas filosofas, lenkas prof. Kolakowski, kuriam 1957 m. buvo leista pasisakyti Varšuvos Nowa Kultura savaitraštyje (netrukus, jis buvo iš partijos išmestas):

- Tegul tiki į kriminalinio nusizengimo neišvengiamumą, niekas negali būti atleistas nuo dorinės pareigos jį smerkti. Doros įsipareigojimai nei vieno neatleidžia nuo pareigos kovoti prieš santvarką, pažūras ar visuomeninio gyvenimo sąlygas, kurios yra blogos ir nežmoniškos, nors ir manytų, kad jos istoriniai neišvengiamos. Žmogus gyvenime turi nešti savo dorinę atsakomybę, nesitaikstydamas prie sąlygų.

Nors lankymai Lietuvos (ir jos menininkų nuosirdūs sutikimai) mus ir atliekuvintų, bet neatleistų nuo pareigos smerkti kas Lietuvoje nežmoniška. Todėl malonu pastebėti baltiečių akademikų, kurių daugelis tėvynes lankė, suruošimą (daugiausia latvių iniciatyva) Marylando u-

Baltiškųjų studijų konferencijos. Per 4 dienas čia skaičiuoti 52 akademinio lygio pranešimai, kurių 8 priklausė lietuviams akademikams (dalyvavo 16).

Gaila, kad dėl veiksnų bukalgalviškos laikysenos, mūsų akademikų tik du telankė Lietuvą: prof. Vaškėlis ir Šilbajoris (ir mums prielankus amerikietis kalbininkas prof. Schmalstieg).

Pranešimai pastebėjo, kad Baltijos kraštus stipriai veikia naujoji technika bei pramonė, didrusiai siekia visaip slopinti tautinį balsą, tačiau vakarietiškos kultūros naujovės dažnai pirmiausia pasirodo Baltijos kraštuose, iš kur vėliau patenka į tamsiąją vidurio Rusiją.

Konferencija nutarė įkurti Sąjungą pabaltiečių studijoms plėsti. Ji išspausdins ir konferencijos darbus. Į organizacinį komitetą pateko 3 lietuviai: profesoriai Šilbajoris, Kazlas ir S. Vardys. Lietuvių pusėje bus klivinių iš mūsų katalikiškosios spaudos, kuri puoselėja tik "katalikiškąsias akademijas", o ne tokias, kur iniciatyva priklausytų protestantiškiems latviams ir estams.

Katalikų bažnyčia seniau lietuvius lenkino, dabar išėjimoj trukdo išieiti į platesnius mokslininkų sluoksnius.

Popiežius Jonas tikėjo, kad Bažnyčioje yra Dievas ir norėjo, kad visi žmonės prie Jo ateitų. Popiežius Paulius, taip pat tiki, kad Bažnyčioje yra Dievas, bet, atrodo, bijo, kad kas nors negeistinas atėjęs, Jo nesuterstų. Šios nuotaikos prisilaiko ir mūsų vienuolių leidžiami laikraščiai.



PAŠTO ŽENKLAS SU GEDIMINO PILIM

Kiekvienais metais Tarybų S-gos ministerija išleidžia eilę pašto ženklų, skirtų respublikoms. Pasirodė devynioliktas pašto ženklas, tiesiogiai susijęs su Lietuva. Į apyvertą atiduosas pašto ženklas, skirtas Tarybų valdžios paskelbimo 50-mečiui. Piešinio autoriai N. Babinas ir G. Gausmanas. Tai 4 kap. vertės, raudonos, alyvinės ir violetinės spalvų ženklas, vaizduojantis raudoną vėliavą Gedimino pilies bokšte, su tekstulietuvių ir rusų kalbomis: "50 metų nuo Tarybų valdžios paskelbimo Lietuvoje."

Prieš metus buvo išleisti du pašto ženklai lietuviška tematika. Viename atvaizduotas Druskininkų kurortas.

Šiais metais laukiama pasirodant pašto ženklų, skirtų Pirčiupio tragedijos 25-osioms metinėms pažymėti.

mes

Atkelta iš 4 psl.

266,029 lietuviai, kurių tik ketvirta dalis grįžo į Lietuvą. Naujųjų, 1945-1955 metais įleista apie 28,000.

1960 metų gyventojų surašymas Amerikoje rado 402,846 lietuvius, kurių 121,349 buvo ne Amerikoje, o 281,497 čia gimę (įdomu, 348 jų buvo mišraus juodukų ar aziatų kraujo). Tokiu būdu, net ALTas visų Amerikos lietuvių neapima, nes milžiniškoji čia gimusių dauguma nepriklauso organizacijoms, kurių atstovai ALTą sudaro. Tačiau jis teisiškiau atstovauja Amerikos lietuvius, negu VLIKas atstovauja Lietuvos lietuvius, nes VLIKą dabar sudaro veik vieni Amerikos piliečiai, priešais komisi išsižadėję nepriklausomos Lietuvos pilietybės (aišku: ne tautybės!).

Poetas Jakštas-Dambrauskas populiariame eilėraštyje pasakojo: Kur du stos, visados daugiau padarys! Kadangi Amerikos lietuviams neįmanoma išsižadėti nei ALTo nei Bendruomenės, nes abi organizacijos turi šaknis ir tradicijas. "Kur du stos" siekiamą kūnijant, reiks remtis "derinimo principu", arba "tautine talka". Gaila, T. Ž. redakcija iš gyvenimo nepasimoko ir siūlo žodžių krūvą be idėjos: girdi, "ALTui suteikti atatinamas pareigas JAV Bendruomenės sąrangoj", reiškia, siūlo mintį, kurią senieji Amerikos lietuviai sutartinai ir vienbalsiai yra atmetę.

Sveikesnis yra Vienybės žmonių kelisysk siūlytas kelias, kuriam pritarė ir poetas Nagys studentų suvažiavime: tegul ALTas atstovauja visus Amerikos lietuvius, Amerikos piliečius, siekiančius atkurti nepriklausomą Lietuvą ir veikiančius, kur ši Lietuva turi stipriausių draugų — Amerikos vyriausybėje ir visuomenėje. Bendruomenė gi tegul visas jėgas skiria apjungti planetos lietuvius išlaikyti visose išėjimose lietuvių kuoilgiausia, o, Amerikos lietuvių pinigais pasiramstant, dalyką paremti kur reikia.

Jei Bendruomenės vyrai, būdami Amerikos lietuvių mažuma (santykį 1 prieš 20), po senovei, norės pirmais smuikais groti ir politikoj ir kulturoj, nieko neišeis, kaip istorija jau įrodė. Į gyvenimą reikia eiti ne šonu, bet veidu. Mirusiam per vėlu gydytoją šaukti. Istorija paskyrė Amerikos lietuviams būti "pagrindine lietuvių išėjimos dalmi". Pernai jų imigracijos pradžios suėjo šimto metų sukaktis. Todėl gal ir ne juokais tiktų juokdaringa L. Žitkevičiaus dainelė Saulutė Debesėliuose rinkinyje:

Davė broliukas man dūdelę,
Tai pagrosiu jam dainelę:
Tir lir ly, rum, bum, bum!
Duokit mum, bus ir jum!

Iš kairės ir iš dešinės

Atkelta iš 4 psl.

kad už Railą buvę tik septyni balsai, o už kitus kandidatus -- dar po mažiau. Svarbu tai, kad Ohio gydytojai niekur nei grupėmis nepasitarė prieš Railos parinkimą. Petro Stravinsko balsas yra niekinis, nes jis prie Ohio gydytojų nepriklauso.

Br. Raila šalia visokių niekų yra prirašęs tiek gero, kad tūkstantinės tikrai vertas. Daug kur pasilieka prieš jį kovos pozicijoje, laikau lietuviška pareiga jį laimėjusį pasveikinti.

Klaidingos išvados

J. Daugl. Draugo dienrašty stebisi, kad per paskutinius 3421 žinomus žmonijos istorijoje metus tebuvo tik 268 metai, kai žemėje tarp žmonių niekur nebuvo karo. Pastremdamas labai mokytais vyršis, J. Daugl. daro išvadą, kad žmonės turėtų būti labiau religingi, tai būtų žemėje tarp žmonių daugiau taikos.

J. Daugl. išvada visiškai klaidinga, nes nedaug buvo tokių karų, kur neturėjo ryšio su religingais žmonėmis. Gausu buvo visokių šventųjų karų, kryžiaus karų ir pan. Nedaug buvo armijų, kurios ėjo į mūsų dvasininkų nepalaimintas. Dar mūsų atminty karjams ant pilvų, ant diržo sagties, buvo mėgiamas užrašas "Gott mit uns" (Dievas su mumis).

Geresnė už J. Daugl. išvada yra tokia: žmonės nėra taikūs padarai. Žmogaus prigimtis peštukiška. Kristus Don Kamiliui (kunigui) uždraudė priešą mušti kumštėmis. Esą kunigo rankos skirtos ne muštynėms, bet laimėjimui. Tad Don Kamilius rado išieiti: priešą spardė savo kunigiškoms kojoms, kurios nesandėios skirtos žmonėms laiminti.

Mylėti artimą, o artimu laikyti kiekvieną žmogų, -- šis mokslas nėra žmogiškas. Tai dieviškas mokslas. Deja, dieviškas mokslas sunkiai pakeliamas ne tik paprastų mirtin-

gyjų, bet ir tų, kurie eina to mokslo pranešėjų bei aiškintojų pareigas.

Tokios rūšies religingumas, kurį žmonija pastaraisiais tūkstantmečiais patyrė, nėra žmonijai taikos. Gal tai yra viena priežasčių, kad šių dienų žmonijos ideologinė krizė yra drauge ir religijų krizė.

Numirė atliekamas žmogus

Gyveno Chicagoje Benediktas Babrauskas, kuris gerai mokėjo lietuvių kalbą, o lietuvių literatūros srity buvo vaikščiojanti enciklopedija. Stebino gera atmintimi, ypatingu darbštumu. Stebino ir tuo, kad jis užsidirbo duoną geležies fabrike, o ne kokioj lietuvių įstaigoj.

Įgrišo fabriko darbas. Sunkiai, bet Babrauskas įsitaisė vokiečių kalbos mokytoju amerikiečių mokykloje. Gausios jo lituanistikos žinios taip ir liko lyg ir atliekamas laužas. Naujo darbo ir nusivylimo dėka jis pradėjo rečiau ir lietuvių spaudoje rodytis. Bet niekas čia nei Babrausko pasigedo, nei juo susidomėjo.

Jis mirė staiga ir netikėtai: sako, banke sukrito ir numirė taip greitai, kad jokia greitoji pagalba nieku negalėjo padėti.

Kai numirė, žinoma, apgailėjo, laidojant kai kas prisakė kalbų, net ir vieną kitą nekrologą į laikraščius parašė.

Man buvo jo gaila dar jam gyvam tebesant. Jis gi buvo geras lituanistas ir pasidardė taip nereikalingas, kad išėjo į kitatautčius su vokiečių kalba.

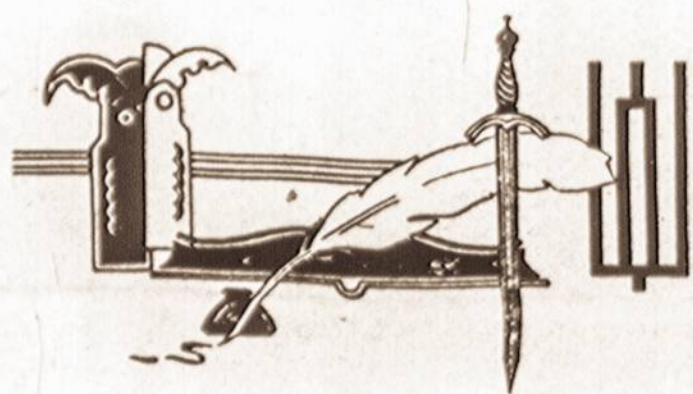
Aš manau, kad dar ir gyvųjų tarpe paliko ne vienas lituanistas, bet jau atlikęs. Sakytiau, kad jiems prie karstų sakyti prakalbas yra lyg per vėlu. Gal bandykime tokiems atlikusiems veikėjams ir darbuotojams dar gyviesiems organizuoti laidotuvių akademijas? Su prakalbomis, graudžiais atsidūsėjimais, apgailėstavimais, su tikru nusigyvenusių gyvųjų abejingumu?

Lietuvos nepriklausomybės šventės proga



LIETUVIŲ TAUTOS VADIŲ posėdis Lozanoi, Šveicarijoje 1918 m. Iš kairės į dešinę - amerikietis, buvęs Newark, N. J. klebonu, vėliau Bostono Darbininko redaktorius ir Vienybės bendradarbis kun. Juozas Dabužis-Dobužinskas, Amerikos Lietuvių Tautos Tarybos delegatas Lietuvos nepriklausomybei remti, vėliau Lietuvos delegatas prie Taikos konferencijos Paryžiuje; viduryje Antanas Smetona, tada Valstybės Tarybos pirmininkas; dešinėje adv. Balys Mastauskas, buvęs JAV Aviacijos leitenantas. 1918 m. gegužės 3 d. jo pastangomis Lietuvių delegacijai gauta audiencija pas Prezidentą Wilson. Buvo pasiūstas į Europą rūpintis Lietuvos valstybės atkūrimo reikalais, vėliau patarėjas Lietuvos Pasiuntinybei Washingtono. Stovi prof. Kazys Pakštas, taip pat amerikiečių lietuvių atstovas, ir Martynas Yčas.

DEŠINĖJE: Lietuvos Valstybės Tarybos prezidiumas I kabinetui sudaryti. Jį sudarė prof. Augustinas Voldemaras (stovi paskutinis dešinėje).



APACIOJE: Lietuvos Seimo socialistų liaudininkų demokratų ir Valstiečių sąjungos blokas. Priekyje matoma F. Bortkevičienė.



Tautos himnas
Lietuva, Tėvyne, mūsų,
Tu didvyrių žeme,
Ir praeilės tavo sūnių
Te stiprybę senia.
Tegul tavo vaikai eina
Vien takais dorybės,
Tegul dirba tavo naudai
Ir žmonių gėrybei!
Tegul saulė Lietuvos
Tamyumus prašalina,
Ir įviesa ir tiesa
Mūs žingsnius telydi!
Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų žirdyse,
Vardan tos Lietuvos
Vienybė tezydi.

V. Kudirkas



STASYS JAKSTAS

A U Š R A

(Iš "Lietuvos Prisikėlimo")

Tą dieną ryškiai aš menu,
Kai krito Laisvė iš dangaus:
Aušros ištryško vulkanu
Prie kojų pavergto žmogaus.

Gyvybės savo spinduliais
Tautas prikėlė praeities,
Kurios su amžiais, su giliais
Jau laukė užmirštos mirties.

Kaip viešnia laukiama, šviesi,
Kaip pranašas ir kaip šauklis,
Prabilo: "Kelkitės visi,
Naujas statykite pilis!"

Sutiko žmonės ją basi
Duris pravėrė į namus,
Kad Laisvės viešnia ta šviesi
Pabertų laimės šilumos.

Lyg Žemės Motina gera
Marijos vieškeliuos šventuos,
Tekėjo Baltijos Aušra
Viltim ir lūkesčiais tautos.

Lyg amžių pasaka gili,
Artėjo Laisvė Lietuvon:
Kiekvieną sutiktą kely
Buities pažadino kovon.

Mojavę vyrai spragilais,
Lyg žemėn stojo įkasti:
Reikės išjoti sakalais,
Kad būtų rytdiena skaisti.

Po naščiųėjusias našta
Aušra paglostė merginas:
"Žiū, jūsų keliasi tauta
Ir meta pančius vargana".

Budėję Vilniuje sargai
Žodžiu prabilo, kaip kardai:
- Nuo šiandien nesame vergai
- Tautos tai skelbiame vardu:

- Te saule aplekia žinia,
- Iš amžių keliasi laisva,
- Su savo Sandoros Skrynia
- Pasaulin grįžta Lietuva.

Ir žodžiai Laisvės tie šventi,
Tautos įamžinti aktu,
Paliks jie mūsų atmintį
Ir mūsų būsimų kartų.

▲ LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMUOSE PRAEITYJE

Viršuje (kairėje) Alytaus kautynių dvidešimtmečio iškilėse kalba gen. Tallat-Kelpša. Dešinėje - organizacijų veliavų

miskas. Apačioje Jezno kautynių dvidešimtmečio minėjimas Vasario 16 d. Kalba (dešinėje) Lietuvos žemės ūkio ministras Skaisgiris.



▲
KAIRĖJE: Lietuvos steigiamojo Seimo Socialdemokratų frakcija. Penktas iš kairės - S. Kairis.

LIETUVIŲ CENTRAS PHILADELPHIJOJE

JONAS VALAITIS

Amerikos Rytinėse Valstybėse didžiausios lietuvių finansinės įstaigos -- Liberty Federal Savings and Loan Association -- Philadelphiaje narių metiniame susirinkime sausio 15 d. ilgametis prezidentas adv. Charles S. Cheleden pranešė džiuginančią žinią: įstaiga pasiekė beveik 70 milijonų dolerių turto (69,653,667.00)!

Per perėjus metus -- nuo 1967 m. gruodžio 31 d. turas pakilo \$3,400,000.

Per tą laiką taupytojams dividendais išmokėjo virš 2 milijonus dolerių!

Paprastos taupymo sąskaitos moka 4 1/2 nuošimčio per metus, o Savings Certificates -- Taupymo ląkstai net 5 1/4% per metus.

Dividentai mokami dukart per metus -- birželio 30 ir gruodžio 31. Jie apskaičiuojami kasdien. Tas reiškia, kad pinigai duoda nuošimčius nuo pinigų įnešimo dienos iki jų atsiėmimo laiko.

Dividentai ląkštams apskaičiuojami ir išmokami metų ketvirėiais. Jeigu dividendai paliekami sąskaitoje -- tada jūs galite uždirbti priedines apskaičiuotas sumas su sugrąžinamaisiais 5.35% metų gale.

Banke, be to, dabar galima gauti taupymo ląkstus, vadinamus Savings Certificates, kurie suteikia aukštesnį uždarbį jūsų santaupoms. Plačiau apie tai tetrauktės Liberty Federal bankuose.

LIBERTY FEDERAL BANKĄ SANTAUPAS GALITE SIŪSTI PAŠTU

Liberty Federal bankinė įstaiga balandžio 20 d. minės savo 68 m. sukaktį. Kaip ir seniausias lietuvių laikraštis Vienybė, mininti jau 83-sius metus, Lietuvių Susivienijimai, kurie savo veiklą pradėjo tals pačiais metais, taip ir 81 lietuvių bankinė įstaiga

įsikūrė Pennsylvania valstybėje, Philadelphiaje, kur buvo paskelbta Amerikos Jungtinių Valstybių nepriklausomybė. Šiandien bankas išsiplėtė ir už šio miesto ir valstybės ribų. Šiandien šios įstaigos skyriumi galima laikyti artimiausią pašto dėžutę prie jūsų namų, nes taupėnas galima siųsti paštu iš bet kurios pasaulio dalies. Pašto išlaidas apmoka bankas.

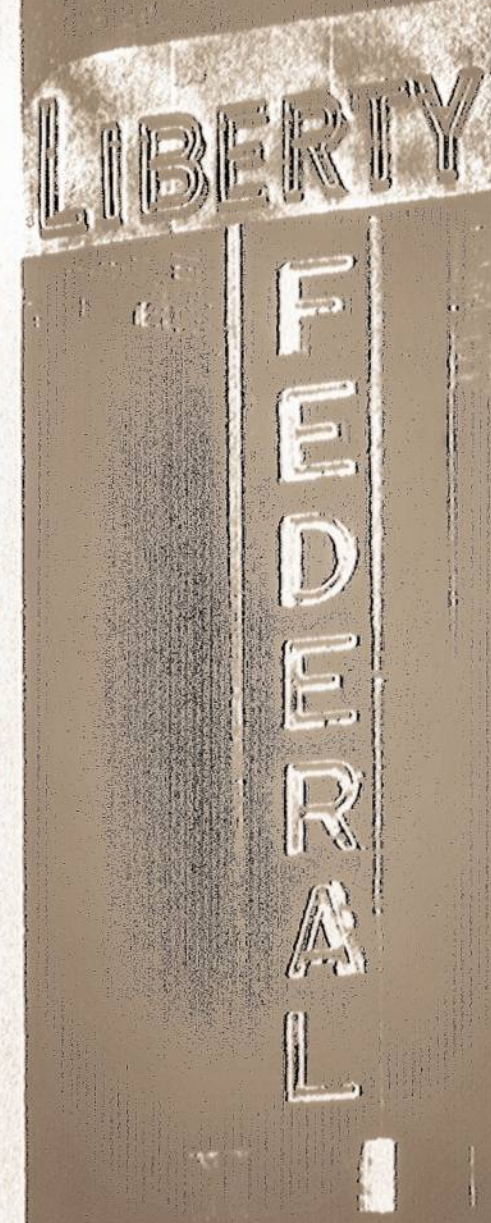
Liberty Federal bankui daug pagelbėjo patriotingieji jos nariai, direktoriai, išskirtinai pažymėtini jos prezidentas adv. Charles Cheleden ir jo žmona Ona Cheleden, kurios pastangomis įsteigti nauji skyriai įvairiose miesto dalyse.

Prie bankų skyrių yra salės parodoms, susirinkimams, pramogoms. Nariai ir organizacijos mielai kviečiamos patalpomis naudotis. Jose yra net ir pobūviams virtuvėlės, kuriose galima lengvų užkandžių paruošti.

Bankai įrengti moderniškiausiai. Kas tik bankinėje sistemoje bet kurioje pasaulio dalyje išrasta, pritaikyta praktiškam aptarnavimui, visa tai įvesta ir Liberty Federal.

Onos Cheledinienės, išdinkėse-sekretorės Elenos Vainiūnienės ir kitų moterų vadovaujameji skyriai sukėlė moterų susidomėjimą bankinėmis paslaugomis, kaip "baby coach parking service" ir visokiais namus dabojančioms moterims patarnavimais. Šios moterys paskelbė net tokį obalsį -- Liberty Federal auga kartu su jūsų šeimomis!

"Community Friendship" vardu pavadintą kambarį lanko apie 6,000 su viršum žmonių per mėnesį, pamatyti ruošiamų dailės parodų, dalyvauti susirinkimuose ir pobūviuose. Norinčios pasimokyti kaip gražiai ir patogiai stilingais baldais apstatydinti savo butus moterys ateina į Liberty Federal.

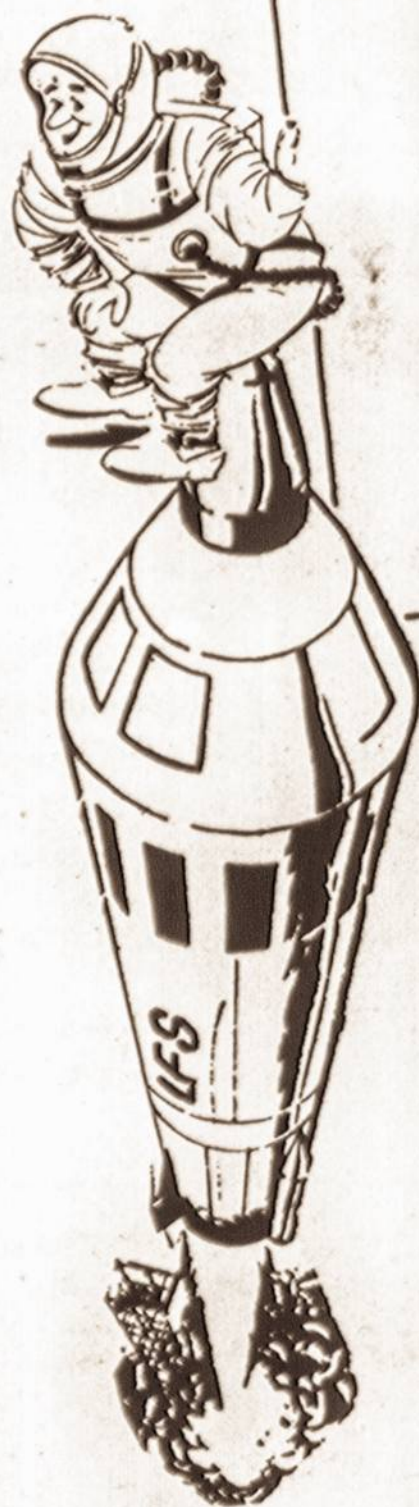


Kambariai specialistų architektų, dailininkų, namų puošėjų paruošti, patraukia visų dėmesį.

Nuo tos dienos kai prieš 68 metus, pirmieji taupytojai iš kojinių ir matrasų iškrapštė centus nešė taupyti į lietuvių banką, nubėgo labai daug vandens. Kai jauniems senieji, kurie dar atmena, pasakoja, kad pradžioje mokėję po 25 c. per mėnesį įstoįmo mokesčių, kad tik lietuviškai bendrai vienoje įstaigoje turėtų savo santaupas, jaunimas nenori tikėti. Nedaug liko lietuvių, kurie prisimena 1890-1901 m. Amerikos didžiąją krizę-nedarbą.

Tęsiama 9 psl.

UP UP YOU GO WITH LFS



5 1/4% per yr. All Saving Certificates, calculated quarterly, previously earning 5% will now earn **5 1/4%** per yr.

5.35% per yr. All 5-1/4% Saving Certificates calculated quarterly, can now earn 5.35% when left to be compounded.

ANOTHER LIFT-UP

Dividends on Regular Saving Accounts will now be computed daily -- which means you will earn dividends from day of deposit to day of withdrawal.

MEMBER LIFT-UP

You can now add to \$5,000. minimum Savings Certificates in multiples of \$1,000 on your next quarterly dividend anniversary date. COME IN -- Learn how you can increase your earnings on Savings Certificates.

NEW MEMBERS

We invite more SAVERS BY MAIL -- which is as close as your Mailbox -- and WE PAY POSTAGE BOTH WAYS.

ASSETS \$69,653,667

RESERVES - \$6,000,000



ENRICH YOUR LIFE BY SAVING AT

LIBERTY

FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

202 N. Broad St. Stenton & Duval 1625 Wedsworth
LO 7-1480 LI 8-3900 CH 8-5300

LIBERTY FEDERAL BANKO VALDYBA

OFFICERS

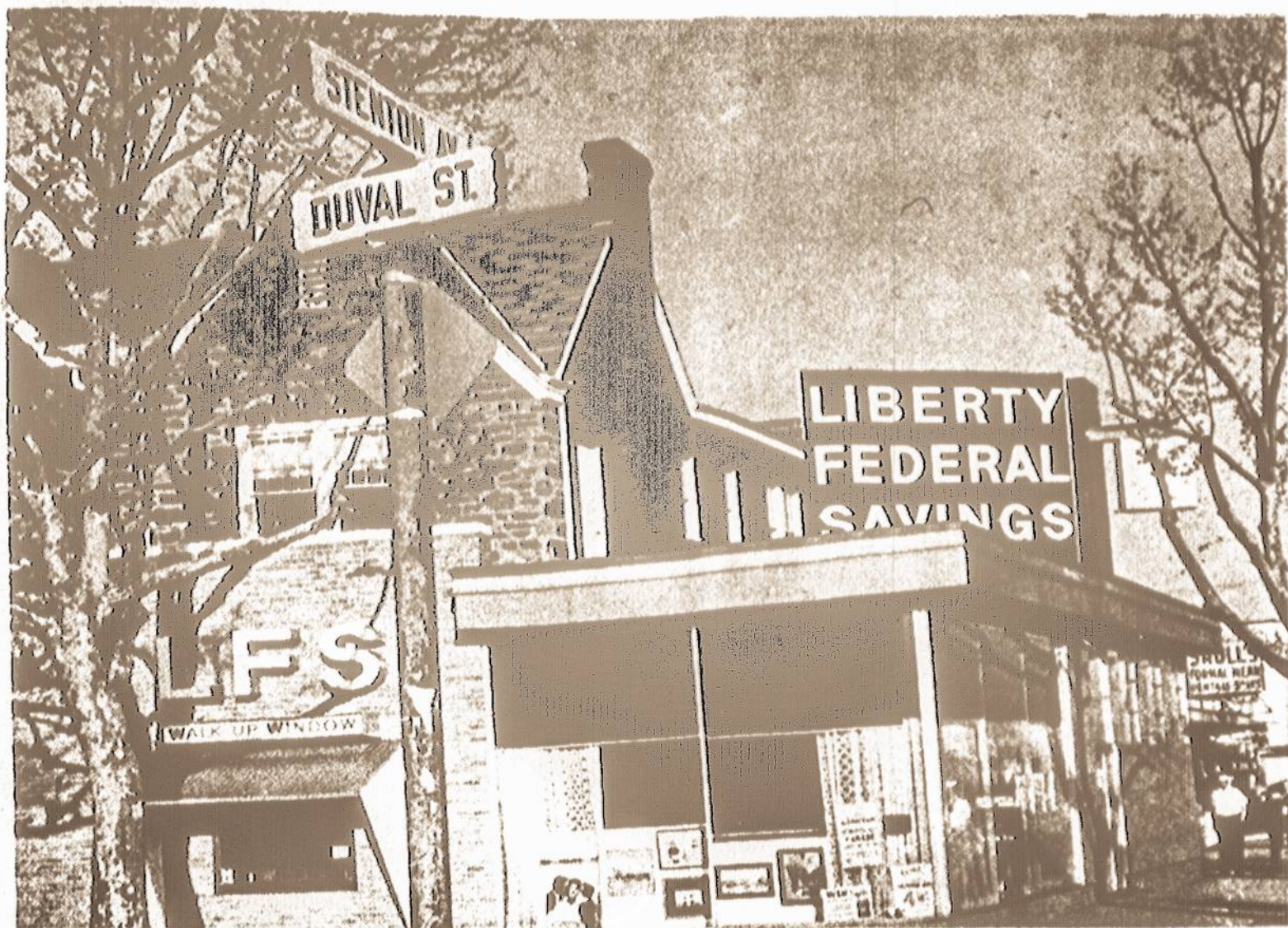
Charles S. Cheleden	President
Anne M. Cheleden	Executive Vice Pres.
Stanley Wasikonis	Vice-President
John E. Sindoni	Vice President
Anthony E. Martin, Jr.	Vice President
John J. Matulis	Vice President
Helen E. Vainiūnas	Sec'y-Treas.
Irving J. Diamond	Ass't Vice Pres.
Miriam Y. Hirsch	Ass't Vice Pres.
Marguerite M. Shaw	Ass't Secretary
Charles George Cheleden	Ass't Secretary
Bernard W. Adams	Ass't Treasurer
John Patrick Alcorn	Ass't Treasurer
Herbert M. Bobrow	Ass't Treasurer
Adrian Hawryliw	Ass't Treasurer
Mary T. Hornketh	Ass't Treasurer
Charles L. Kerber	Controller

COUNSEL

Arthur S. Lorch, Esq.
William J. Ryan, Jr. Esq.

DIRECTORS

Stanley Wasikonis	Director Emeritus
Russell H. Beale	Arthur S. Lorch
Anne M. Cheleden	A. E. Martin, Jr.
Charles S. Cheleden	John J. Matulis
Leonard F. Leone	John E. Sindoni
	Edward C. Wayne



LIBERTY FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION SKYRIUS Stenton ir Duval gatvių sankryžoje Philadelphijoje. Šių metų vasario mėn. sueina 11 metų, kai šis skyrius įsteigtas ir sėkmingai veikia. Banko patalpose nuolat ruošiamos meno parodos, kurias tvarko egz. vicepirm. Ona Cheledinienė.

LIETUVIŲ CENTRAS PHILADELPHIJOJE

Atkelta iš 8 psl.

Tada badmetį jautė visas pasaulis. Tada ir prasidėjo didžioji lietuvių imigracijos banga į laimės ir aukso šalį Ameriką. Tų laikų susipratusių lietuvių visuomenė ir davė pagrindą kultūrinei, spaudos, organizacijų veiklai, o taip pat ir finansams taupyti pagrindą. Tuo pagrindu ir šandien tebeveikia mūsų susivienijimai, Vienybė, ir didžioji ir stiprioji finansinė įstaiga Liberty Federal Savings and Loan Association, visos Amerikos lietuvių įstaiga Philadelphijoje su 70,000,000

kapitalu, su 6 milijonų dolerių stipriausiu rezervu. Ne be pagrindo kasdien Liberty Federal gauna mažiausia po 100 naujų narių. Ir jūs, mielieji skaitytojai pasirinkite sau prietamiausią skyrių savo taupmenoms: miesto centre, prie pat gražiosios miesto rotušės, 202 North Broad St., Mt. Airie, skyriuje, prie Stenton ir Duval gatvių ir 1625 Wadsworth Ave.

Beje, automobiliams pastatyti vietos yra prie centro, vidurmiesty ir prie naujausio Wadsworth skyriaus. Nuo New Yorko Philadelphia tėra tik 92 mylios tolimo. Norintieji nuvažiuoti,

gali greičiau pasiekti Liberty Federal, negu vykdami iš vienos miesto dalies iki kitos pačiame New Yorke. Iš kitos pusės Baltimorė, didžiosios New Jersey lietuvių kolonijos, visos yra dar arčiau Philadelphijos. Pamatyti gražėjančią Philadelphiją su jos istorinėmis vietovėmis, atstatytais vidurmiėsčio dalimis turistams yra ne vien malonumas, bet mokslinės ekskursijos. Jūsų sustojimo vieta Philadelphijoje -- Liberty Saving Loan Association lietuvių bankai, į kuriuos keliai veda iš arti ir toli.

GUBERNATORIUS PRIĖMĖ LIETUVIŲ DELEGACIJĄ

Sausio 30 Pensylvanijos gubernatorius Raymond P. Shafer Harrisburge priėmė Philadelphijos lietuvių delegaciją ir jai įteikė proklamaciją, skelbiančią Vasario 16-ją Lietuvos Nepriklausomybės dieną Pensylvanijoje. Delegacijoje dalyvavo Gabrielius Mironas, Aušra Mačiulaitytė-Zerr ir Jonas Matonis.

Iškilmingas Vasario 16 minėjimas įvyks vasario 23 d. Drexel technologijos institute Philadelphijoje.



Knight Cap

August Traun, sav.

LIETUVIŲ RESTORANAS

UŽKANDŽIAI

PIETŪS

VAKARIENĖ

ĮVAIRŪS

ŽUVIES

PATIEKALAI




GERI VALGIAI ĮVAIRŪS
GĖRIMAI PRIEINAMOMIS
KAINOMIS

810 Chestnut St.
Philadelphia

**Staniausia lietuviška
duona gaunama**

**SILVER BELL
BAKING CO.**
Sav.
A. RADZIŪNAS



PYRAGAI VEDYBINIAMS
IR KITOKIEMS POKYLIAMS

Stagg 2-6026
38-40 Stagg Street,
Brooklyn, N. Y.

STEBĖTOJO PASTABOS

Atkelta iš 5 psl.

Iš vakarų Vokietijos rašoma:

Graudoka, bet taip yra, kad lietuviai čia tik tada įstengia tautiniai veikt, kai gauna vokiečių organizacijų ar valstybes finansinės paramos.

Tas pats ir Amerikoje; jei ne amerikiečių pinigai, nerūšumėm Lietuvos Laisvės komiteto!

Vokietijoje mūsų jaunimas vokiečių kaip Amerikoje amerikoneja. Bet iš Vokietijos arčiau į Lietuvą. Apie atsilankiusius rašoma:

- Vienas kitas mūsų jaunimo atlankė Lietuvą ir tenai atlietuvoje, susizavėję Lietuvos jaunimo svetingumu ir nuosirdumu. Deja, ne daugeliui tenka Lietuvą pasiekti!

Vienuolika metų savųjų stalininkų kalintas čekas ekonomistas prof. Loebel Princetono u-te paskaitoje pareiškė:

- Įvykiai Čekoslovakijoje įrodo atkūtimą to stalinizmo, kuris savo laiku pavergė Baltijos kraštus, pasigrobė Lenkijos dalį ir Besarabiją.

Moskvoje u-te studijoms tęsti stipendiją vieneriems metams gavo Romualdas J. Misiūnas, baigęs daktarą Rusijos istorijos tema Yale u-te. Lituanus žurnale (nr. 1, 1968) jo straipsnis Versailles and Memel, kur įrodo, kad lietuvių sukilimas ginklu pasiekti Klaipėdą buvo svarbesnis veiksnys uostą Lietuvos valstybei įjungti, negu Versailles taikos sutarties posmas, pagal kurį Vokietija Klaipėdos išsižadėjo Alijantų naudai.

Ukrainų Svoboda paskelbė apyskaitą aukų, ukrainistikos profesūrai Harvardo u-te. Darbas pradėtas 1961 metais ir per šešerius metus suplaukė \$282,54, bet 1968 m. sumanymui pasidarius apčiuopiamesniu, per 10 mėnesių ukrainai amerikiečiai suaukavo \$304,615. Harvardo u-tui įteikta \$540,000 ir profesūra jau veikia. Aukotojų po virš šimto dolerių buvo 2,934, prizadėjo po šimtinę 1,243. Pavienių buvo 3,143, draugijų 1,034.

Anglijos parlamente keden-ta sutartis su Sovietija dėl Baltijos valstybių aukso, kurio vertė apie 13 ml. dol. ir kuris, pagal įstatymus, tegalėjo į glubojusiem bankam atitekti tik tuo atveju, jeigu savininkai neatsisauktų per 50 metų. Vyriausybei prikišta pripažinimas Baltijos valstybių Sovietijos dalimi. Vyriausybės atstovas gynėsi, kad to nepadarėta.

Išėivijoje dar negirdėti konferencijų rūpintis apie lietuvių Lietuvoje, bet Vilniaus u-te jau buvo sušaukta konferencija studijuoti lietuvių išėivius. Pranešimus skaitė 13-ka akademikų. Prof. L. Pažūsis, pavyzdžiui, kalbėjo tema "Amerikos lietuvių laikraštinių kalbos klausimai". Jo paskaita būtų labai labai įdomu girdėti Amerikos lietuviams. Diskusijose dalyvavo anuomet į Lietuvą grįžęs, buvęs D. P. naujas Amerikos lietuvis D. Sova, dr. A. Margeris ir Ameriką lankęs dramaturgas K. Saja. Išėiviai akademikai Lietuvos ne tik nelanko, bet net nesidomi, kas joje vyksta.

PETER'S
Bar & Grill

Sav.
PETRAS KADAS



Jauki vieta
įvairūs
gėrimai.

Graži salė
pobūviams bei
susirinkimams.

KVIEČIAME IR LAUKSIME JŪSŲ ATILANKANT

459 Grand Street
Brooklyn, N. Y. 11211


Telefonas:
EVergreen 4-8698

CALL US FOR
Liquor CUT RATE

SAVE ON
YOUR FAVORITE
BRANDS

GOLDSTEIN Liquor Store

DOMESTIC & IMPORTED WINES & LIQUORS



FOR DELIVERY PHONE
VIRGINIA 9-7669

NEAR FOREST PARKWAY
8427 JAMAICA AVE. WOODHAVEN, N. Y.



SPORTAS

Edvardas Šulaitis

Lietuvių sportinė veikla Š. Amerikoje vis po truputį raukiasi. Gruodžio 14-15 dienomis Clevelande turėjo įvykti tradicinis snalo teniso "Dešimtukų" turnyras, tačiau jis buvo atšauktas, kadangi pritrūko žaidėjų. Panašūs turnyrai vyko 8 metai iš eilės, nors kai kuriuose iš jų dalyvių sąstatas irgi būdavo gana lietas.

Praėjusį sezoną taip pat nebuvo prarastos (irgi dėl tos pat priežasties) Š. Amerikos liet. lauko teniso pirmenybės. Jos buvo numatytos 1968 m. spalio 12-13 dienomis Detroito. Tačiau tuo pačiu laiku ten vykęs golfo turnyras sutraukė gana didelį skaičių žaidėjų. Taigi dabar mūsų tautiečiai jau pradeda ponėti ir malonesnius žaidimus sau renkasi.

Viena iš kitų žinių, surištų su sportu, yra numatytas SALFASS metinis visuotinis narių suvažiavimas. Jis yra šaukiamas vasario 1-2 dienomis Detroito (pradžiai val. p. p. Lietuvių Namuose). Suvažiavime pilna balsavimo teise gali dalyvauti sporto klubų atstovai ir SALFASS pareigūnai, pagal nustatytą sporto sąjungos tvarką. Daugiau informacijų šiuo reikalu teikia sporto sąjungos pirm. Algirdas Bielskus -- 15321 Lake Shore Blvd., Cleveland, Ohio, 44110. Būty gerai, kad šiame suvažiavime būtų stengiasi pajudinti organizuotą lietuvių sportinę veiklą, kuri paskutiniiais metais yra sumažėjusi iki minimumo. Taip pat būtų gera, jog būtų aiškiai pasisakyta, kas yra sportinės veiklos ardytojai -- tie, kurie joje aktyviai ir nuoširdžiai reiškiasi ar tie, kurie ieško įvairiausių priekabių ir, būdami mažumoje, nori diktuoti daugumai. Be to, reikėtų tarti žodį ir dėl sporto laikraščio, kuris dabar jau yra virtęs į metrašį, nors ir rodosi žurnaliniame formate.

KAUNO ŽALGIRIS LAIKOSI GERAI

Kauno Žalgirio krepšinininkai, kurie žaidžia Sov. Sąjungos A klasės pirmoje grupėje, renka pergales po pergalės. Sausio 21 d. lietuviai pirmenybių lentelėje stovėjo trečioje vietoje iš 12 rungtynių pastekę 9 pergales. Pir-

moje vietoje ėjo Tbilisio Dinamo (10 taškų iš 12), o antrąje -- Leningrado Spartakas (9 taškai iš 12). Lietuvių komandoje gerai žaidžia M. Paulauskas (jis buvo susirgęs ir keliose rungtynėse nepasirodė), R. Venzbergas A. Žukauskas ir kt. Ši sezoną iš jaunųjų tarpo į komandą įsijungė A. Sidlauskas, A. Linkevičius ir kt.

ŽALGIRO SPORTO DRAUGIJA

Lietuvos sporte pirmaujanti sporto draugija yra Žalgirio draugija, kuri neseniai turėjo ataskaitinį suvažiavimą. Draugijos centro tarybos pirm. A. Slankstys pažymėjo, jog šiuo metu draugija jungia 364 sporto kolektyvus bei 5 įmonių sporto klubus, kuriuose yra daugiau kaip 165 tūkst. sportininkų. Draugijos tarybose bei vaikų-jaunimo sporto mokyklose ir sporto kolektyvuose dirba 464 etatiniai tarnautojai, iš kurių 397 su aukštuoju išsilavinimu. Draugijos trenerių eilėse yra tarptautinio garso treneriai: A. Socikas, Z. Kattilus, Vytautas ir Faustina Bimbos, Ricardas ir Eugenijus Vaitkevičiai, A. Gedminas, B. Balaišienė, G. Sviderskaitė ir kt. Per paskutinių 4 metų laikotarpį buvo paruošta 23 tarptautinės klasės ir 236 TSRS sporto meistrai, 3,300 kandidatų ir sporto meistrus ir latskyrio sportininkų, 10 žalgiriečių buvo suteikti TSRS nusipelnusių sporto meistrų vardai. Šių metų kovo mėn. žalgiriečiai minės 25-sias metines.

LIETUVAITĖS LAIMEJO BERLYNE

Vilniaus Kibirkšties krepšinininkės viešėjo R. Berlyne, kur jos laimėjo tarptautinį krepšinio turnyrą, pastekdamos visas pergales. Turnyre dalyvavo dvi Vokietijos (Berlyno ir Halės) komandos ir po vieną iš Lenkijos bei Bulgarijos. Daugiausia taškų čia pelnė lietuvaitės -- Z. Bareikytė -- 57 ir N. Vačiulėnaitė -- 46.

* Vasario 6 d. Ignalinoje prasidėjo žiemos sporto žaidynių varžybos.

LIETUVOJE

Juozui Jurginiui - 60 metų

Vasario 5 Lietuvos visuomenė sveikino akademiką, profesorių, istorijos mokslų daktarą, nusipelnusių mokslų veikėją Juozą Jurginį, sulaukusį 60 metų.

Juozas Jurginio biografija labai turtinga ir įdomi. Gyvenime jam teko būti studentu ir kaliniu, darbininku ir laikraščio korespondentu. Jau nuo gimnazijos laikų jis dalyvavo judėjime nuo 1928 metų. 1929 m. už aktyvią revoliucinę veiklą 4 metus kalinamas Panevėžio, Kauno IX forto ir Šiaulių kalėjimuose išvertė į lietuvių kalbą rusų revoliucionierės V. Figner romaną "Kai gyvenimo laikrodis sustoja". Atitarnavęs kariuomenėje, J. Jurginis įstoja į Kauno universitetą, kur įsijungia į studentų istorikų veiklą. 1937 m. pavašarį Kauno karo komandanto nutarimu iššlystas 3 mėn. dirbti Pravieniškųjų durpyne.

1937 m. spalio mėn. J. Jurginis išvažiuoja į Švediją, kur, būdamas Stokholmo Aukštosios mokyklos humanitarinio fakulteto studentu, bendradarbiauja liudininkų dienraštyje Lietuvos žinios. 1940 m. grįžęs į Lietuvą, kurį laiką dirbo Užsienio reikalų ministerijoje. Meno reikalų valdyboje. Hitlerinės okupacijos metais dirbo Vilniuje Lietūkyje. Nuo 1945 m. dirba Mokslų Akademijos sistemoje, pradžioje Centrinės bibliotekos direktoriumi, o nuo 1948 m. -- Istorijos Institute.

Pagrindinė J. Jurginio mokslinių darbų problematika -- feodalinio laikotarpio socialiniai-ekonominiai ir politiniai santykiai Lietuvoje. Šia tema jis paskelbė pluoštą mokslinių straipsnių ir išleido stambiają monografiją Baudžiavos įsigalėjimas Lietuvoje, už kurią 1963 m. jam buvo suteiktas istorijos mokslų daktaro laipsnis.

Dideliam jo mokslinių ir mokslinių populiarinių darbų sąrašui, kuris turi apie 70 pozicijų, greta pagrindinių problemų, skirtų Lietuvos istorijos klausimams, nemaža vietos užima darbai, kuriuose nagrinėjama Lietuvos kultūros ir meno istorija (Lietuvos meno istorijos bruožai, Renesansas ir humanizmas Lietuvoje, Mikalojus Katkus), ateizmo ir religijos istorija Lietuvoje (Kazimieras Lyščinskis -- ateizmo pradininkas Lietuvoje, Kaip bažnyčia Lietuvoje gynė išnaudotojų interesus, Aušros vartai), Nemaža darbų J. Jurginis paskyrė revoliucinio judėjimo istorijos Lietuvoje nušvieti-



Juozas Jurginis

mul (1905 metų revoliucijos įvykiai Vilniuje, Kauno įgulos kareivių sukilimas 1920 metais, Vilnius -- Tarybų valdžios centras Lietuvoje 1918--1919 m.). J. Jurginis yra vienas stambiausių Lietuvos istorijos specialistų, atstovauja

Lietuvos istorijos mokslui, 1968 m. rudenį dalyvavo VIII Tarptautiniame antropologijos ir etnografijos mokslų kongrese Japonijoje, kur skaitė pranešimą apie lietuvių papročius teisę.

Daug laiko J. Jurginis skiria istorijos mokslui skaito paskaitas, veda klausimų-atsakymų skyrius. Jis yra Žinijos draugijos valdybos narys. Daugiau kaip 10 metų sėkmingai vadovauja Lietuvos ir Vokietijos draugijai.

Įsirašė į American Geographical Society.
Emilija GRIŠKONAITĖ

* Vilniuje atidaryta lietuviškų tautinių kostiumų ekspozicija. Ekspozitai paimti iš Lietuvos istorijos etnografijos ir Kauno Čiurlionio Dailės muziejaus.

PODAROGIFTS, Inc.

Vienintelė firma JAV, su V/O Vnešposyltorgo specialiu sutikimu, galinti išpildyti dovanų užsakymus į USSR, siūlo Jūsų dėmesiui naujus katalogus nuolatos papildomų gausių pramonės, maisto (vietinių) ir importuotų gaminių

SPECIALIAI SUMAŽINTOMIS KAINOMIS

NERIBOTAME KIEKYJE

BE MUITO

SIUNTEJAS IR GAVEJAS NIEKO NEPRIMOKA

TERMINUOTAI IR TVARKINGAI

Užsakykite DOVANŲ CERTIFICATŲ -- efektingiausia

ir geriausią būdą dovanoms apipavidalinti:

PREKIŲ PASIRINKIMAS PAGAL IŠMIERAS,

SPALVĄ, SKONĮ, LAIKO SUTAUPYMAS, BE

RŪPESČIŲ IR SUNKUMŲ PATARNAVIMAS.

SAVO LAIKU IR GREITAS FORMALUMŲ

SUPRASTINIMAS -- PATENKINA

PAREIKALAVIMĄ.

Skambinkite ir rašykite į

PODAROGIFTS, INC.

220 Park Ave. South (corner 18th Street)

New York, N. Y. 10003

Tel. 212-228-9547

arba į prie jo prisijungusias firmas:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106

Tel.: 215 WA 5-3455

arba į bet kurį jų skyrių.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

45 West 45th Street, New York, N.Y. 10036

Tel.: 212 CI 5-7905

arba į bet kurį jų skyrių.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY,

Inc.

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019

Tel.: 212 581-6590 581-7729

arba į bet kurį jų skyrių.

PODAROGIFTS, INC. PARDUODA IR PRIIMA UŽSAKYMUS MAŽESNIOMIS IR SMULKIOMIS URMO

SIUNTOMIS, namų darbo -- meno gaminiams, kailiams,

kilimams, gintarui, laikrodžiams, sidabrai, kvepalams ir t.t. Gastronomijos prekėms. Užsakymai siunčiami paštu ir krovniais.

REIKALAUKITE ILIUSTRUOTO PREKIŲ KAINO-

RAŠČIO, išleisto Sovietų Sąjungos visų respublikų pramonių.

UŽSAKYKITE VELYKŲ SVENTEMS:

Ikra -- saulėgraužų alyva -- Saira alyvoje -- Eršketieną -- Sterką -- Bičkį -- Karamelę -- Įvairių rūšių kvepalų ir odekolonų -- Vyriškus ir moteriškus laikrodžius -- Jantar -- Palecha -- Fedoskina -- Msteru -- Choluja -- Chochlomu -- Dymkovsko, Kasselsko, Bogorodsko, Žotovsko išdirbinius -- Velykinius kiaušinius -- Lėles -- Virdulius -- Pavlo-Sadsko skarelės su raštais ir spurgais.

APLANKYKITE PODAROGIFTS, INC. PARODINĖ

SALĖ.

Apžiūrėkite mūsų prekių gausų asortimentą: Muzikos instrumentus -- Kaulo režinius -- Matreškas -- Keramikos -- Porcelano -- Ragų -- Akmens -- Audinius ir išsiuvinėtus gaminius -- Inkrustacijas -- Optiką.

Prieinama visiems Parodinėje salėje:

220 PARK AVE. SOUTH, NEW YORK, N. Y. 10003

JUOZO BANDŽIUKO

Baras ir Restoranas

Cia vaišinate ir vaišini ne tik Amerikos veik visais gėrimais -- alum, vynu ir dar stipresniais. Gausi ir importuotų iš Europos ir kitų kraštų. -- Jauki vieta susitikti, pasikalbėti ir džiaugtis gyvenimu su maloniais draugais.

110-12 JAMAICA AVE. Richmond Hill, N. Y. 11418
Tel. 846-9284

Mirė J. Balčikonis

Vasario 5 po ilgos ir sunkios ligos mirė Lietuvos TSR nusipelnęs mokslo veikėjas, profesorius Juozas Balčikonis. Su šia mirtimi lituanistikos mokslas neteko vieno žymiausių atstovų.

Gimęs 1885 m. kovo 25 d. Eriškiuose, Panevėžio rajone, J. Balčikonis vaikystę ir jaunystę praleido savo gimtinėje. Baigęs Peterburgo universiteto slavų filologijos skyrių, mokytojavo Vilniuje, pirmojo pasaulinio karo metais -- Voroneže. Vėliau buvo Panevėžio gimnazijos, mokytojų seminarijos direktorium. Nuo 1924 m. Kauno universitete dėstė lituanistikos disciplinas. Įsteigus 1930 m. "Lietuvių kalbos žodyno" redakciją, ėmė iš naujo organizuoti akademinio Lietuvių kalbos žodyno leidimo darbą. Jo pastangomis žymiai papildyta žodyno kartoteka ir pradėtas leisti akademinis Lietuvių kalbos žodynas. J. Balčikonis redagavo šio žodyno I, II ir iš dalies III tomus.

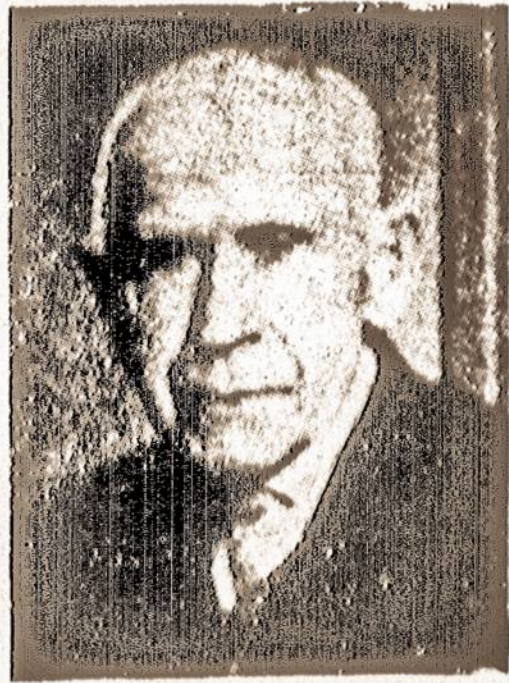
J. Balčikonio mokslinė veikla nesiribavo vien žodyno darbu. Jis buvo žymus lietuvių literatūrinės kalbos tyrinėtojas ir jos puoselėtojas. Dirbdamas universitete ir dėstydamas įvairiuose kursuose, jis yra paruošęs šimtus lietuvių kalbos mokytojų. Ji domino lietuvių kalbos istorija, onomastika.

J. Balčikonis yra surinkęs ir išleidęs penkis J. Jablonskio raštų tomus, redagavęs ir leidęs lietuvių senosios raštijos paminklus.

Ypač vaisinga J. Balčikonio veikla buvo, kai jam teko vadovauti Mokslų Akademijos Lietuvių kalbos institutui ir dėstyti Vilniaus universitete lietuvių literatūrinės kalbos kursą. Studentams jis stengėsi įdiegti meilę ir pagarbą lietuvių kalbai. Jo mokslo darbams būdingas didelis pagrįstumas, aiškumas.

Brangindamas lietuvių kalbą, J. Balčikonis visą gyvenimą rūpinosi jos tobulinimu. Atspėjama laiku jis atsidėjęs vertė į lietuvių kalbą brolių Grimų, Pero, Haifo, Anderseno ir kitų autorių pasakas ar šiaip grožinės literatūros kūrinius. Jo vertimų kalba labai gyva, vaizdinga, liaudiška.

J. Balčikonis mokslo darbais ir vertimais yra išvarejęs giliai vagą lietuvių kalbotyroje ir atsisotojęs šalia žymiausių kalbininkų. Jo darbai reikšmingi ir ateities lituanistams. Akademiko Juozo Balčikonio laidotuviams rūpinosi Lietuvos Mokslų Akademijos



JUOZAS BALČIKONIS
1885 - 1969

Prezidiumas akademikas K. Korsakas (pirmininkas), akademikas K. Meškauskas, narys korespondentas J. Macevičius, J. Palionis (Vilniaus Valstybinis V. Kapsuko universitetas), J. Kruopas (Lietuvių kalbos ir literatūros institutas), K. Ulvydas (Lietuvių kalbos ir literatūros institutas).

Velionis buvo pašarvotas Mokslų Akademijoje. Palaidotas gimtinėje -- Eriškiuose, Panevėžio rajone vasario 7 d.

M. VENYS

S. Boston, Mass. sausio 30 d. mirė vienas seniausių šio miesto lietuvių M. Venys, eidamas 91 metus. Gimęs 1878 m. Ilguvos par. Lietuvoje, velionis į Ameriką atvyko 1897 m. Buvo veiklus Lietuvos ir ilgametis Vienybės skaitytojas.

MARIJA GYLIENĖ

Sausio 21 d. Hartford, Conn. mirė Marija Gylienė sulaukusi 57 m. amžiaus. Palaidota sausio 24 Cedar kapinėse, Hartforde. Nulūdime liko duktė Irena, sesuo Grinienė, gyv. Kanadoje ir du broliai -- vienas Lietuvoje, kitas Vokietijoje.

BARBORA BAKANIENĖ

Sausio 24 d. Bridgeville, Pa. mirė Barbora Bakanienė, prieš keletą metų mirusio Stasio Bakano našlė. Giliame nulūdime liko dukros - Gertrūda Dargienė, SLA prezidento žmona, ir Mrs. A. Leason. Velionę giliai liūdi giminės bei draugai.

PRELATAS J. JUODAITIS

Vasario 6 d. Kražuose, Lietuvoje mirė prel. dr. Justinas Juodaitis, 70 m. amžiaus. Velionis į kunigus įšventintas 1923 m. Buvo Telšių kunigų seminarijos vicerektorius ir rektorius. Lietuvą okupavus rusams buvo ištremtas į Sibirą. Grįžęs į Lietuvą kurį laiką dirbo Šiauliuose. Paskutiniu metu kaip pensininkas gyveno Kražuose.

KUN. JUOZAS DAKIN

Vasario 3 d. Seattle, Wash. mirė kun. Juozas Dakin-Dakinevičius, šv. Juozapo par. klebonas Chehalis, Wash., Seattle vyskupijoje. Velionis buvo 75 m. amžiaus, kunigu įšventintas Kaune 1918 m.

KUN. K. KUCKELIS

Kun. Kazimieras Kuckelis, MIC, sulaukęs vos 42 m. amžiaus, mirė Day Kimball ligoninėje, Putnam, Conn., sausio 30 d., po sužeidimo automobilio avarijoje. Jis dėstė istoriją ir tikybą Marianopolio kolegijoje.

MAJORAS JUOZAS VAIČIUS



Sausio 15 d. Santa Monica, Cal. mirė Lietuvos aviacijos lakūnas Juozas Vaičius, kuris nepriklausomybės laikais Lietuvos padangėmis skraidė Lituanica II lėktuvu. 1935 m., kai JAV lakūnas Feliksas Vaitkus, perskridęs Atlantą buvo priverstas nusileisti Airijoje, apgadytą Lituanica II nupirko Lietuvos vyriausybė. Lėktuvas buvo atremontuotas, juo skraidė Vaičius ir kiti lakūnai. Rusams okupavus Lietuvą 1940 m. Lituanica II buvo pagrobta su visu Lietuvos turtu.

Majoras Juozas Vaičius iškilmingai palaidotas sausio 19 Hollywood, Cal. kapinėse, dalyvaujant giminėms ir draugams.

SAULYTĖ STANKEVIČIENĖ

Saulytė-Praksėda Stankevičienė, šiomis dienomis turėjusi atvykti iš Lietuvos vizitui pas savo tėvus, Antaniną ir Juozą Liutkonius Bostone, netikėtai susirgo ir po sunkios operacijos mirė sausio 23 d., sulaukusi vos 39 m. amžiaus. Vietoj dukros sukuria Liutkoniai buvo išskirti karo sukuryje, sulaukė liūdną telegramą iš Lietuvos.

JUOZAS DARGIS

Juozas Dargis, SLA prezidento Povilo Dargio brolis, sausio 16 d. mirė Lietuvoje. Velionis buvo mokytojas ir Radviliškio pradžios mokyklos vedėjas.

DR. B. GAIŽIŪNAS

Vasario 1 d. šv. Kryžiaus ligoninėje nuo širdies priepuolio staiga mirė dr. B. Gaižiūnas, 59 m. amžiaus. Velionis tik ką buvo grįžęs iš atostogų Floridoje. Buvo plačiai žinomas Chicagos lietuviams.

Giliame nulūdime liko žmona Bronė, sūnus dr. Gintautas-Andriejus, duktė Danutė. Lietuvoje liko tėvas Lioginas, du broliai ir sesuo. Palaidotas vasario 5 d. šv. Kazimiero kapinėse Chicagoj.

JUOZAS ŠAPOLAS

Juozas Šapolas, 73 m. amžiaus, gyvenęs 55-32 69th Pl. Maspeth, mirė gruodžio 20 dieną. Palaidotas gruodžio 24 šv. Jono kapinėse.

Nulūdime liko žmona Katarina, sesuo Lietuvoje ir giminaičiai Petras Kodis ir J. Sulckus.

JUOZAS ŠALAVIEJUS

Worcester, Mass. sausio 7 d. mirė žinomas veikėjas Juozas Šalaviejus. Velionis paliko nulūdime žmoną Kristiną, dvi dukteris - Rūtą ir Danutę su šeimomis ir seserį Lietuvoje.



Vincas Amšiejus - William Amšie mirė Atlanta, Georgia sausio 27 d., sulaukęs 76 m. amžiaus. Ilgus metus gyveno Bostone, Cape Cod ir Floridoje. Vertėsi kaip nejudomo turto agentas. Velionis gimęs Alytaus apskr. Lietuvoje. Į Ameriką atvyko 1913 m. Bostone buvo Liet. Pil. draugijos ir SLA 43 kp. narys.

Nulūdime liko žmona Ona, sūnus Arthur gyvenęs Honolulu ir dukrą Mrs. C. C. Barton Atlanta, Ga. Palaidotas Arlington kapinėse, Atlanta, Ga.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Funeral Directors

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.
Telefonas: DEwey 4-5136

Charles J. Roman Funeral Home

1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.
Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.
Koplyčia laidotuviams Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRŪNAS-BALTON
660 Grand Street Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

JOSEPH GARSZVA

UNDERTAKER AND EMBALMER
JOSEPH J. GARSZVA, Jr.
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. 11211
Telefonas: EVergreen 8-9770

ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į

REAL ESTATE & INSURANCE
John Orman Agency

GERIAUSIAS PATARNAVIMAS

Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių paraiškimai.

110-04 JAMAICA AVE. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas
Virginia 6-1800

VIENYBĖ

* Vasario 10 d. Vienybės sueina 83 metai. Geriausia dovana laikraščiu būtų, jei šios sukakties proga skaitytojai apmokėtų prenumeratą ir paskirtų nors kuklią auką. Už tai Vienybė būtų labai dėkinga.

● Adv. Stepono Briedžio bute Brooklyne, sausio 25 d. įvyko Amerikos Lietuvių Socialistų 19-tos Kuopos susirinkimas, kuriame per rinkimas, kuriame per rinkta valdyba sekantiems metams. Į Valdybą įeina adv. S. Briedis, Br. Spūdienė ir A. Sulaitis. Susirinkime pagerbtas ALSS Centro Komiteto pirmininkas J. Pakalka, neseniai sulaukęs 75 m. amžiaus.

● Marijona Glaveskienė, seniau gyvenusi Brooklyne, o dabar Floridoje, sunkiai serga. Ji gydoma Beacon Slaugymo namuose Fort Myers, Fla.

* Dail. K. Zoromsko darbų parodą Cleveland, Ohio, vasario 22 - 23 dienomis rengia vietos LB apylinkės valdyba.

● Kun. Liongino Jankaus mirties metinių proga vasario 9 d. buvo koncelebruojamos iškilmingos mišios Apreiškimo parapijos bažnyčioje, dalyvaujant 7 kunigams; kleb. J. Aleksišui, kun. Raugalui-Ruggles, kun. A. Račkauskui, kun. V. Piktornai, kun. Pakalniškiui ir kun. V. Dabušiui. Po mišių, parapijos salėje įvyko akademija. Kalbėjo gen. konsulas A. Šimutis, BALF ilgametis direktorius A. S. Trečiokas, L. Milukienė, K. Miklas ir kt.

● BALF 25 m. selmo sukaktuviniam bankete Chicagoje dainuos iš Cleveland, Ohio Čiurlionio ansamblis. Banketas ir koncertas bus kovo 15 ir kovo 16.

● Netoli Highland parko ir Interboro Parkway Brooklyne, parduodamas gražus plytinis namas iš 6 kambarių ir su dideliu sodu. Kaina \$16,000. Susidomėjusius prašoma telefonuoti 827-5970.

● VLIKo vicepirmininkas J. Audėnas raportavo, kad Lietuvos laisvinimo reikalams praėjusiais metais buvo išleista \$30,092.13. Didesnę dalį išlaidų (\$16,477.37) skyrė informacijai per ELTOS biuletenius anglų, prancūzų, vokiečių, italų, ispanų, arabų ir lietuvių kalbomis. Informacijai Lietuvą išleista \$3,656.00, Likusioji suma -- \$3,801.12, išleista raštinėms reikalsams.

● Lietuvių kunigų įkardinacija New Yorke įvyko sausio 28 d. Į Brooklyno vyskupijos kunigų sąrašą įtraukti šie lietuviai kunigai: V. Budreckas, J. Čekavičius, J. Pakalniškis, V. Piktorna ir A. Račkauskas. Šių lietuvių kunigų surengtame pobūvyje dalyvavo Brooklyno vyskupas ordinaras vysk. F. Mugavero ir kiti kviešti kunigai. Lietuvių vardu kalbėjo kun. J. Čekavičius, o lietuvių kunigų penkiukė vyskupu padovanojo lietuvišką kryžių. Įsikardinavę lietuviai kunigai Brooklyno vyskupijoje galės vykti Lietuvon kunigaūmi, kai tik Lietuvoje atsiras laisvė kunigams dirbti.

● Rožę Kondrotienę, Vienybės skaitytoją, sausio 31 d. po pietų ištiko nelaimė. Jai einant iš krautuvės netoli jos namų Brooklyne, užpuolė du juodukai, ją pastūmė ir atėmė jos rankinuką su pinigais. Begriūdama Kondrotienė susižeidė šoną.

● Dr. Elena Baltrušaitienė, muziko Vlodo Baltrušaičio žmona, pradėjo dirbti Illinois u-to -odontologijos mokyklos histologijos-patologijos laboratorijoje. Šio skyriaus vedėjas yra biologas Kazimieras Katelė ir jo techninį personalą beveik išimtina sudaro lietuviai.

● Steponas ir Valentina Minkai kovo 16 So. Bostono lietuvių piliečių draugijos auditorijoje ruošiasi minėti savo 35 sukaktį kai pradėjo radijo programas Bostone. Minkai prašo talentus norinčius minėjime dalyvauti, registruotis adresu, 502 E. Broadway, S. Boston, Mass.



Maspetho Lietuvių Klube įvykusiame koncerte, sausio 26 d. deklamuoja Leimonas Noreika iš Lietuvos.

Lietuvos turistai Amerikoje

Atkelta iš 1 psl.

raščio Vilnius vadovybėje svečiams surengė priėmimą Mildos salėje, kur dalyvavo keletas šimtų žmonių. Turistai iš Lietuvos taip pat aplankė Draugo redakciją, kur, sakoma, redaktorai kun. J. Prunskis, K. Bradūnas ir kiti, svečius pasitiko su šampanu, bet savo laikraestyje apie juos - nė žodžio.

VIESNAGĖ LOS ANGELES

Los Angeles, Cal., turistai viešėjo dvi dienas. Buvo apstotojė Hotel Chancellor. Ir šiame mieste svečius globojo naujakuriai lietuviai, jais ypač rūpinosi B. Raila su šeima, poetas B. Brazdžionis ir kiti.

Lietuvos archeologė Regina Kulikauskienė labai džiaugėsi turėjusi progos sutikti savo draugę - kolegę dr. M.

Gimbutienę ir buvo labai dėkinga Nijolei Railaitei, kad savo automobilu pavėžijo ir parodė miesto bei apylinkės įdomesnes vietas.

San Francisco sausio 24 d. svečiai buvo priimti Suomų salėje, Berkeley, Cal.

K. Karosienė pakvietė Vytautą Kazakevičių svečius pristatyti. Kalbėjo Vilniaus televizijos režisoriė Stasė Borisienė ir Kultūros ministras Lionginas Šepetys. Dainavo Eduardas Kaniava, akompanuojant D. Trinkūnui, poeziją deklamavo Leimonas Noreika. Kalbėjo dr. Holland Roberts iš American-Russian Instituto. Jo kalbą lietuviškai vertė Kirvaitis, anglų kalbos dėstytojas Vilniuje.

TRYS DIENOS NEW YORKE

Iš San Francisco į New Yorką svečiai atskrido sausio 25 d. vakare ir apstotojo Penn Garden viešbutyje Manhattan.

Maspetho Lietuvių Klube sausio 26 d. buvo surengtas koncertas ir vakarienė. Programai vadovavo prof. dr. H. Juška. Meninę programą daili atliko Aldo choras, vad. M. Stenslerienei.

Publikai, betgi, buvo įdomiau išgrįsti aktorį Leimoną Noreiką ir solistą Eduardą Kaniavą.

Vakarienėje svečius sveikino Klubo vedėjas Jonas Klasičius, Vienybės redaktorius Jonas Valaitis, Laisvės red. Antanas Bimba; kalbėjo prof. E. Meškauskas, Lietuvos Kultūros ministras Lionginas Šepetys, Feliksas Štrumila, Vytautas Kazakevičius ir kt. Dalyvavo apie 300 žmonių.

Po vaišių Maspetho Lietuvių klube, svečiai išsiskirstė į privačius priėmimus Brooklyne, New Yorke ir Long Islande.

Sausio 27 d. Lietuvos svečiams turėjo įvykti priėmimas Vienybės namuose, bet V. Tyslavienė susižeidus (ūžo šonkaulis betvarkant na-

mus svečių priėmimui), priėmimą teko atšaukti. Svečiai, kurie buvo pakviesti dalyvauti Vienybės namuose su Lietuvos turistais susitiko viešbutyje ir privačiuose namuose.

Penn Garden viešbutyje, tarp daugelio kitų, buvo pastebėti Juozas Petrėnas, P. Jurkus, Vilgalyš, komp. V. Bacevičius, Liūdas Stukas, S. Narkėliūnaitė, komp. S. Cėrienė-Mulks, solistė I. Stankūnaitė, muz. Stankūnas, pianistė J. Rajauskaitė, Veblaičiai ir daug kitų.

PASIKEITĖ

MALDAKNYGEMIS

Įdomiausi susitikimai tą vakarą įvyko privatiškuose namuose. Vienos šeimos priėmime Lionginui Šepetui, kuris atvyko žurnalisto A. Laurinčiuko lydymas, "netikėtai" atsirado Tėvas Petras Baniūnas iš Darbininko. Su Lietuvos Kultūros ministru Tėvas Petras pasikeitė maldaknygėmis. Tėvas Petras padovanojo Sibiro kankinės išleistą maldaknygę, o L. Šepetys Tėvui Petruį įteikė neseniai Lietuvoje išleistą maldaknygę.

Pasikeitę dovanomis, svečiai kartu su Tėvu Petru išvyko į kitas priimtoves vieno žinomo veikėjo namuose New Jersey.

Ten "netikėtai" atsirado Pranciškonų provincijolas kun. Juvinalis Liauba, S. J., red. Paulius Jurkus ir kiti. Visi draugiškai išsikalbėjo, pasivaišino ir gėrėjosi sol. E. Kaniavos bei kitų artistų dainavimu.

Tautai suartinti, atrodo, kad Lietuvos turistų kelionė į Ameriką buvo labai naudinga ir sėkminga. Kiekvienas turistų už 15 dienų vizitą Amerikoje sumokėjo apie 900 rublių iš savo santaupų, tik galima, kad Amerikos labai mažai tematė.



D. Pečiūra (kairėje), Lietuvos Kino Studijos operatorius, atvykęs į Chicago kartu su savo žmona 6 mėnesių vizitui, susitinka su savo draugu iš tos pačios studijos - Viktoru Starošu, kuomet šis viešėjo su turistine grupe. Toliau sėdi sol. E. Kaniava.

E. Sulaičio foto